

Biuletyn Informacji Publicznej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

Adres artykułu: <https://bip.sggw.edu.pl/artukul/wyniki-badanie-ankietowego-wsrod-pszczelarzy-na-temat-strat-rodzin-pszczelich-po-zimie-2023-2024>

Wyniki badanie ankietowego wśród pszczelarzy na temat strat rodzin pszczelich po zimie 2023/2024

Przedstawiamy wyniki 18 monitoringu strat rodzin pszczelich w Polsce. Dziękujemy wszystkim pszczelarzom, którzy wypełnili ankietę i podzielili się swoją wiedzą na temat pszczół miodnych. Badanie jest przeprowadzane we współpracy z organizacją non-profit COLOSS. Celem projektu jest zbieranie danych na temat strat rodzin pszczelich, a następnie porównywanie ich między krajami w celu zrozumienia czynników ryzyka na poziomie światowym. Zapraszamy do zapoznania się z polskimi wynikami badania. Mamy nadzieję, że okażą się one przydatne dla pszczelarzy, sektora rolniczego i nie tylko.

Badanie trwało od 21 marca do 31 maja 2024 r. Dane zostały zakodowane i zabezpieczone. Zebraliśmy 426 odpowiedzi, które spełniały kryteria. **Pszczelarze zgłosili 18 455 rodzin pszczelich.** Najwięcej odpowiedzi uzyskaliśmy w województwach: kujawsko-pomorskim i małopolskim. Najmniej odpowiedzi uzyskaliśmy w województwach: zachodniopomorskim i świętokrzyskim (Tabela 1).

Pszczelarze raportowali, ile rodzin stracili w trakcie zimy 2023/2024 w poszczególnych kategoriach tj.: strata rodziny z powodu kłopotów z matką pszczelą, strata rodziny z powodu katastrofy naturalnej, strata rodziny z powodu jej śmierci. Respondenci łącznie zgłosili utratę 1921 rodzin pszczelich. **Straty ogólne w Polsce wyniosły 10,4% i były na granicy akceptowanego poziomu.** Sytuacja jest bardzo pozytywna, gdyż jest to trzeci rok z rzędu, w którym nie odnotowujemy wysokich strat pszczół (akceptowalny poziom strat zimowych w Polsce to 10%) (Wykres 1).

województwo	Liczba zazimo rodzin
dolnośląskie	
kujawsko-pomorskie	
lubelskie	
lubuskie	
łódzkie	
małopolskie	
mazowieckie	
opolskie	
podkarpackie	
podlaskie	

Wykres 1 Tabela zawiera dane dotyczące liczby zgłoszonych rodzin przed zimą, a także strat, które ponieśli pszczelarze podczas zimowli.

Strategy c

25%

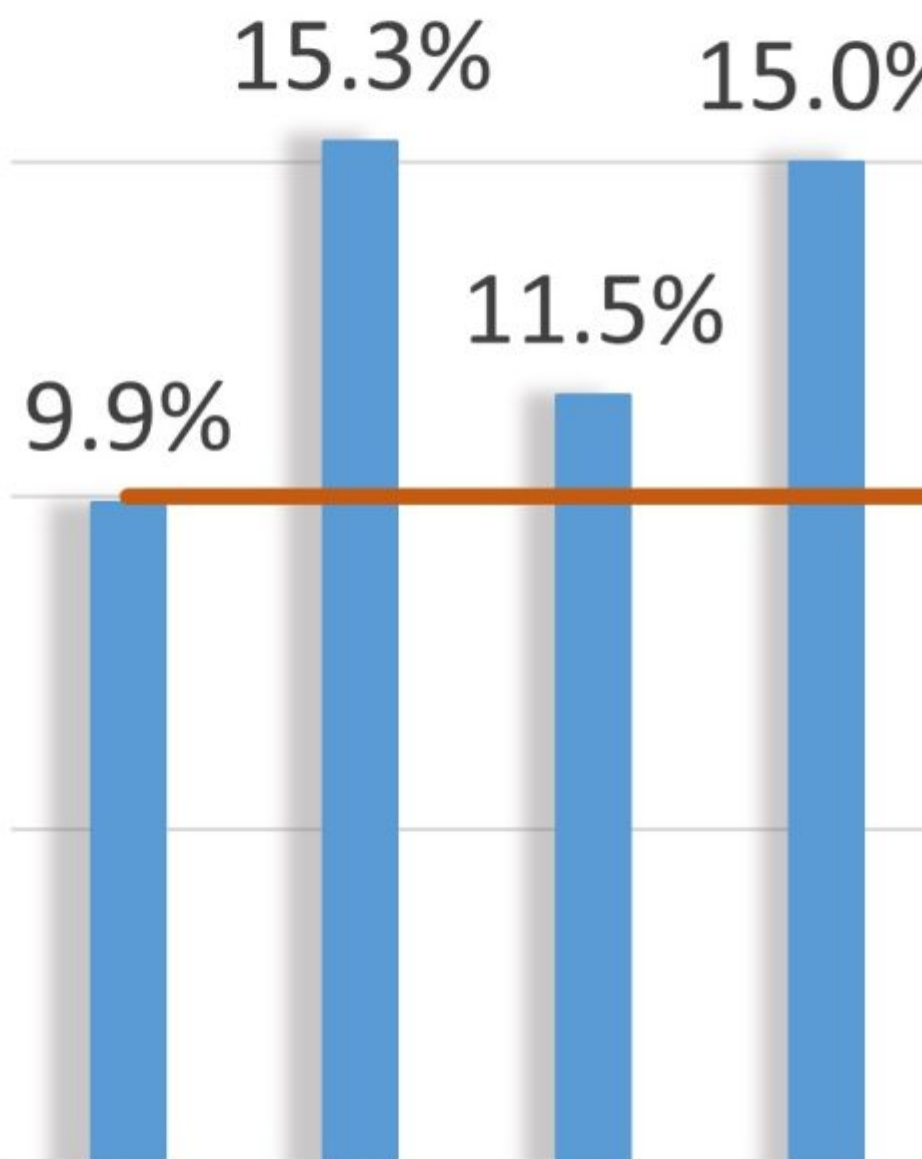
20%

15%

10%

5%

0%

Wykres 1 Wykres przedstawia wyniki wieloletniego badania strat rodzin pszczelich po zimie w Polsce.

Mapa 1 Mapa przedstawia poziom strat ogólnych (%) po zimie 2023/2024 w poszczególnych województwach.

Poziom strat ogólnych zdecydowanie różnił się między województwami. Najwyższe straty ogólne odnotowaliśmy w województwach: podlaskim (26%) i opolskim (19%); najniższe: wielkopolskim (4%) i lubuskim (5,6%) (Mapa 1). Szczegóły dotyczące kategorii strat przedstawiamy w Tabeli 1.

W skali kraju, ponownie najistotniejsze straty były związane ze śmiercią rodziny np. z powodu choroby lub głodu. W województwie podlaskim śmiertelność rodzin przekroczyła 20% zazimowanych rodzin. Jest to istotne, ponieważ główną przyczyną tego zjawiska jest syndrom depopulacji rodzin pszczelich, czyli CDS (z ang. colony depopulation syndrome). Przyczyną tego syndromu jest roztocz *Varroa destructor* wraz z towarzyszącymi mu zakażeniami wirusowymi (wirus zdeformowanych skrzydeł, wirus ostrego paraliżu pszczoł) i/lub nosemoza wywołana przez grzyb *Vairimorpha ceranae*. Polscy pszczelarze zmagają się z tymi chorobami już od wielu lat. Problemy z matkami pszczelimi, tj. śmierć matki czy jej niepłodność to druga kategoria strat. Występują one prawie w każdej pasiece i są wpisane w gospodarkę pszczelarską. W tym roku straty z ich powodu sięgnęły 3,8% w skali kraju, a najdotkliwsze były w województwie małopolskim. W kategorii katastrof respondenci raportowali sytuacje, w których z niezależnych, naturalnych przyczyn dochodziło do śmierci pszczoł, np. powódź, pożar, złamane drzewo, ale także wandalizm. Tylko niewielki odsetek strat znajduje się w tej grupie i jest to co roku potwierdzane w naszych badaniach.

Niepokojący jest fakt, że respondenci zgłosili 10,6% słabych rodzin. Co to znaczy? Pszczoły, które przeżyły zimę mimo braku problemów z matkami były słabe i nie rozwijały się prawidłowo. Takie rodziny wymagają dodatkowej opieki, co wiąże się z kosztami i pracą. Najczęściej nie rozwijają się na tyle szybko, aby zebrać miód wiosenny (np. rzepakowy czy z sadów). W skali kraju niesie to ze sobą wysokie straty ekonomiczne.

W związku z powszechnie występującym roztoczem *Varroa destructor* w Polsce pytamy pszczelarzy o to jakich środków używają do walki z tym pasożytem. Niezwykle istotny jest monitoring poziomu zarażenia roztoczem w rodzinach pszczelich, ponieważ wyniki testów pozwalają na dobór odpowiednich leków i terminów leczenia. W ostatnich latach odsetek pszczelarzy, który wykonywał to działanie wzrastał, jednak w tym roku jedynie 89% pszczelarzy zadeklarowało, że wykonywało jakiekolwiek testy. Leczenie warrozy, czyli użycie środków chemicznych lub biotechnicznych do zwalczania pasożyta *V. destructor*, było wykonywane przez 98,6% respondentów. Jedynie w województwie mazowieckim, małopolskim i kujawsko-pomorskim byli pszczelarzy, który w ogóle nie leczyli pszczoł. Stosowanie środków zwalczających warrozę nie jest obowiązkowe, ale niezbędne, aby utrzymywać zdrowe i silne rodziny.

Dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w badaniu, a także tym, którzy rozpowszechniali wiedzę o ankiecie. Dzięki Państwu wykonujemy coroczny monitoring śmiertelności polskich pszczół. To wieloletnie badanie jest niezwykle cenne dla sektora pszczelarskiego i wpływa na poprawę dobrostanu pszczoły miodnej.

Więcej informacji na temat badania można uzyskać w Pracowni Chorób Owadów Użytkowych w Katedrze Patologii i Diagnostyki Weterynaryjnej Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW:

- lek. wet. Ewa Mazur ewa_mazur@sggw.edu.pl
- dr Anna Gajda anna_gajda@sggw.edu.pl

Zapraszamy do kontaktu!

Metryczka

Opublikował w BIP:	Kamil Bieganowski
Data opublikowania:	08.08.2024 08:24
Data ostatniej aktualizacji:	08.08.2024 11:27
Liczba wyświetleń:	3